

INFORMACJE O WYMOGACH KWALIFIKACYJNYCH DLA ZAWODU: PRZEWODNIK GÓRSKI

1. PODSTAWY PRAWNE UZNAWANIA KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej nasz kraj włączony został do systemu wzajemnego uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych nabytych w państwach Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W Polsce zawodem regulowanym z obszaru turystyki jest zawód: **przewodnik górski**.

• Akty prawne

Zasady uznawania kwalifikacji określone są:

- ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 65)
- rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności przeprowadzanych w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika górskiego (Dz. U. z 2016 r., poz. 12),
- rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2008 r. w sprawie określenia wzorów formularzy wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych (Dz. U. Nr 187, poz. 1151).

• Organ wydający uprawnienia

Na mocy art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 187), uprawnienia przewodnika górskiego osobom, które nabyły kwalifikacje do wykonywania zawodu przewodnika górskiego w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach

umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a którym zostały uznane kwalifikacje do wykonywania zawodu przewodnika górskiego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, nadaje, zawiesza, przywraca oraz cofa **marszałek województwa** właściwy dla miejsca zamieszkania w dniu złożenia wniosku o nadanie uprawnień, a w przypadku nieposiadania miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – marszałek województwa wybrany przez osobę ubiegającą się o te uprawnienia.

- **Opłaty**

Na mocy art. 14 oraz art. 45 ust. 8 ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych, przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej oraz wydanie europejskiej legitymacji zawodowej podlega opłacie w wysokości 35% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w roku wszczęcia postępowania. Opłatę wnosi się na rachunek bankowy właściwego organu. W 2016 r. wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę wynosi 1850 PLN, a zatem opłata wynosi **647,50 PLN**.

2. ZAWÓD PRZEWODNIKA GÓRSKIEGO

- **Zadania przewodnika górskiego**

Do zadań przewodnika górskiego należy oprowadzanie turystów lub odwiedzających, udzielanie fachowej i aktualnej informacji o kraju, odwiedzanych miejscowościach, obszarach i obiektach, sprawowanie opieki nad turystami lub odwiedzającymi w zakresie wynikającym z umowy, a podczas prowadzenia turystów w górach troska o ich bezpieczeństwo w szczególności podczas wyjazdów wymagających odpowiednich technik i specjalistycznego sprzętu.

Wykonywanie zadań przewodnika górskiego dla określonego obszaru górskiego wymaga posiadania uprawnień określonych ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

- **Obszary i klasy uprawnień**

Określone zostały następujące obszary uprawnień przewodników górskich:

- 1) beskidzkich;
- 2) tatrzańskich;
- 3) sudeckich.

Szczegółowe granice obszarów uprawnień przewodników górskich zostały określone w § 5 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie nabywania uprawnień przewodnika górskiego (Dz. U. poz. 868).

Dla każdego z tych obszarów wydawane są oddzielne uprawnienia. **Prawo do wykonywania zadań przewodnika górskiego na terenie RP można uzyskać osobno na każdy z trzech ww. obszarów.**

Uprawnienia przewodników górskich dzielą się na trzy klasy w zależności od stopnia trudności tras i wycieczek. Szczegółowy opis klas przewodników górskich znajduje się w § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia. Nabycie uprawnień na dany obszar po raz pierwszy oznacza nabycie uprawnień klasy III.

3. UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Funkcjonują dwie procedury związane z dopuszczeniem usługodawców, którzy nabyli kwalifikacje w innym państwie członkowskim UE, do wykonywania zawodu przewodnika górskiego:

A. Uznanie kwalifikacji zawodowych w przypadku zamiaru stałego wykonywania zawodu na terenie RP

W tym przypadku należy złożyć wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu przewodnika górskiego na określony obszar uprawnień. Wniosek o uznanie kwalifikacji składa się na formularzu będącym załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2008 r. w sprawie określenia wzorów formularzy wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych (Dz. U. Nr 187, poz. 1151). Powyższe rozporządzenie określa także listę załączników do wniosku o wszczęcie postępowania. Wzór wniosku jest dostępny także na stronie internetowej Ministra Sportu i Turystyki pod adresem <http://www.msport.gov.pl/uznawanie-kwalifikacji>.

Wniosek wraz z załącznikami należy złożyć do Ministra Sportu i Turystyki pod adresem:

**Ministerstwo Sportu i Turystyki
Departament Turystyki
ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa, Polska**

Wniosek można również złożyć **drogą elektroniczną** pod adresem: <https://www.biznes.gov.pl/opisy-procedur/-/proc/621-uznawanie-kwalifikacji-przewodnika-gorskiego>.

Złożenie wniosku drogą elektroniczną powoduje przeprowadzenie całego postępowania drogą elektroniczną.

Decyzja Ministra Sportu i Turystyki o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika górskiego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi podstawę do nadania przez marszałka województwa uprawnień przewodnika górskiego. Dopiero uzyskanie uprawnień nadanych przez marszałka stanowi podstawę wykonywania zawodu przewodnika górskiego w Polsce.

B. Zgłoszenie transgranicznego świadczenia usług w przypadku zamiaru tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług na terenie RP

W przypadku zamiaru tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług przewodnika górskiego na terenie RP należy złożyć do Ministra Sportu i Turystyki zgłoszenie zamiaru świadczenia usług transgranicznych.

W celu skutecznego zgłoszenia zamiaru świadczenia usług transgranicznych, należy złożyć następujące dokumenty:

- 1) oświadczenie o zgłoszeniu zamiaru świadczenia usług transgranicznych przewodnika turystycznego w Polsce w danym roku (zgłoszenie jest ważne do końca danego roku kalendarzowego), wraz ze wskazaniem częstotliwości i obszaru wykonywania zamierzonych usług,
- 2) kopię dokumentu potwierdzającego obywatelstwo (dowód osobisty, paszport),
- 3) jeśli zawód w kraju nabycia kwalifikacji jest regulowany – kopię dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe usługodawcy (licencji / uprawnień / kwalifikacji do wykonywania tego zawodu),
- 4) jeśli zawód w kraju nabycia kwalifikacji nie jest regulowany – dokumenty potwierdzające wykonywanie zawodu w państwie członkowskim przez rok w pełnym wymiarze czasu pracy albo odpowiednio dłużej w niepełnym wymiarze czasu pracy, w okresie ostatnich dziesięciu lat (zaświadczenie od zleceniodawcy lub umowy o świadczenie usług lub faktury za wykonanie usługi lub inny dokument) lub dokument poświadczający ukończenie kształcenia regulowanego dla zawodu przewodnika górskiego,
- 5) zaświadczenie o wykonywaniu zawodu w państwie nabycia kwalifikacji zgodnie z obowiązującym prawem oraz o braku zakazu - nawet czasowego - wykonywania zawodu.
- 6) oświadczenia o niekaralności za przestępstwo umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek.

Zgłoszenie powinno być podpisane osobiście i razem z załącznikami dostarczone do Ministerstwa Sportu i Turystyki w oryginale na adres:

Ministerstwo Sportu i Turystyki
Departament Turystyki
ul. Senatorska 12, 00-082 Warszawa, Polska

Oświadczenie można również złożyć **drogą elektroniczną** pod adresem: <https://www.biznes.gov.pl/opisy-procedur/-/proc/622-uslugi-transgraniczne-przewodnikow-gorskich-na-terenie-rp>.

Oświadczenie składa się ponownie w każdym roku, w którym usługodawca zamierza świadczyć usługi w Polsce, jednak ww. załączniki nr 2-6 składa się tylko raz, przy pierwszym zgłoszeniu usług transgranicznych, o ile nie zmienił się stan przez te dokumenty potwierdzany.

Zgodnie z § 1 oraz pkt. 15 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie określenia zawodów regulowanych, w przypadku których można wszcząć postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji (Dz.U. z 2013 poz. 1049), Minister Sportu i Turystyki, gdy jest to niezbędne, może wszcząć pełne postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji w przypadku zawodu przewodnika górskiego, jeżeli usługodawca zamierza świadczyć usługę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po raz pierwszy.

C. Europejska Legitymacja Zawodowa (ELZ) ***European Professional Card (EPC)***

Obie powyższe procedury można odbyć także poprzez uzyskanie Europejskiej Legitymacji Zawodowej, która zastępuje decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych oraz zgłoszenie transgranicznego świadczenia usług.

Wniosek o wydanie Europejskiej Legitymacji Zawodowej można złożyć jedynie drogą elektroniczną pod adresem: http://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/european-professional-card/index_pl.htm.

4. STAŻ ADAPTACYJNY I TEST UMIEJĘTNOŚCI

W toku postępowania o uznanie kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu przewodnika górskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, a także w przypadku zgłoszenia usług transgranicznych w zawodach związanych z bezpieczeństwem publicznym, do których należy zawód przewodnika górskiego, Minister Sportu i Turystyki może wydać **postanowienie o skierowaniu usługodawcy na staż adaptacyjny lub test umiejętności**. Od wyniku stażu lub testu Minister może uzależnić decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych.

Warunki odbycia stażu adaptacyjnego oraz zdania testu umiejętności określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 22 stycznia 2009 r.

w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności przeprowadzanych w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 12).

- **Zakres przedmiotowy stażu i testu**

Podstawę programową przeprowadzenia stażu adaptacyjnego lub testu umiejętności stanowią programy szkoleń dla poszczególnych rodzajów przewodników górskich, które są zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Sportu i Turystyki.

Program stażu adaptacyjnego i zakres testu umiejętności ustala się każdorazowo na podstawie:

- 1) świadectw i dyplomów oraz innych dokumentów potwierdzających posiadane przez wnioskodawcę kwalifikacje;
- 2) dokumentów potwierdzających okres praktyki zawodowej i nabytych przez wnioskodawcę umiejętności w zawodzie przewodnika górskiego;
- 3) zakresu wymagań egzaminacyjnych obejmujących wiadomości i umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu przewodnika górskiego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) znajomości prawa polskiego wymaganej do wykonywania zawodu przewodnika górskiego;
- 5) różnic wynikających ze specyfiki wykonywania zawodu przewodnika górskiego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy.

Program i okres **stażu adaptacyjnego** określa się w postanowieniu Ministra Sportu i Turystyki o skierowaniu na staż adaptacyjny lub test umiejętności.

Zakres przedmiotowy **testu umiejętności** ustala dla wnioskodawcy zespół powołany przez Ministra Sportu i Turystyki.

Lista osób, spośród których wnioskodawca wybiera opiekuna stażu adaptacyjnego oraz spośród których Minister Sportu i Turystyki powołuje członków zespołu przygotowującego i przeprowadzającego test umiejętności, jest także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Sportu i Turystyki.